

فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار
سال هفدهم، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۲
صص ۱۷۰-۱۳۳

اعتبار بخشی الگوی آموزش مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دوره ابتدایی

فروغ هاشمی^۱، سید احمد هاشمی^۲، عباس قلتاش^۳

چکیده:

هدف: هدف از تحقیق حاضر، اعتباربخشی الگوی آموزش مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دوره ابتدایی بود.
روش: تحقیق حاضر، با توجه به ماهیت آن از حیث هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی از نوع پیمایشی محسوب می‌شود. جامعه آماری شامل کلیه معلمان مدارس ابتدایی استان فارس بود. روش نمونه‌گیری به صورت نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای بود. حجم افراد نمونه با توجه به فرمول نمونه‌گیری کوکران معادل ۳۰۰ نفر برآورد شد. پس از دستیابی به الگوی آموزش مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دوره ابتدایی، پرسشنامه‌ای محقق ساخته بر اساس شاخص‌ها و مولفه‌های اصلی تحقیق تدوین و پس از تعیین روایی و پایایی آن، جهت گردآوری داده‌های مورد نیاز برای تجزیه و تحلیل در بین نمونه آماری توزیع گردید. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های در مرحله آزمون برازش مدل نیز از روش‌های کمی همانند مدل معادلات ساختاری، تحلیل عاملی تائیدی و آزمون t و آزمون کولموگروف اسمیرنوف و آزمون اولویت‌بندی فریدمن استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد روابط علی بین متغیرها معنی‌دار بوده و با توجه به شاخص‌های برازندگی مدل تأیید شده است. روابط مفروض بین عناصر برنامه درسی آموزش مهارت‌های اجتماعی با متغیر اصلی و روابط هر یک از این عناصر با مولفه‌های مربوطه محاسبه شده است که برای تمامی ابعاد معنی‌دار به دست آمده است. بررسی ضریب رابطه آموزش مهارت‌های اجتماعی با عنصر هدف ۰/۶۹، با عنصر محتوا ۰/۵۳، با عنصر آموزش ۰/۵۴ و با عنصر ارزشیابی ۰/۴۸ می‌باشد. همچنین مقادیر بتا برای متغیرهای مکنون (ابعاد شاخص‌های اصلی) نشان می‌دهد که تمامی این ابعاد توانسته‌اند تبیین معنی‌داری از شاخص‌های اصلی پژوهش داشته باشند.

نتیجه‌گیری: الگوی آموزش مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان بعد از تأیید اعتبار آن می‌تواند به عنوان یک الگوی پایه در مدارس ابتدایی کشور مورد استفاده قرار بگیرد.

کلید واژه‌ها: اعتباربخشی، آموزش، مهارت اجتماعی دانش‌آموزان.

پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۴/۳

دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۲/۲

^۱ - دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت، واحد لامرد، دانشگاه آزاد اسلامی، لامرد، ایران.
barazandehgolihonar@gmail.com

^۲ - استاد گروه علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد لامرد، لامرد، ایران (نویسنده مسئول).
hmd_hashemi@yahoo.com

^۳ - دانشیار گروه علوم تربیتی، واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران.
gholtash578@yahoo.com

مقدمه

اجتماعی شدن، جریانی است که در آن هنجارها، مهارت‌ها، انگیزه‌ها، طرز تلقی‌ها و رفتارهای فرد شکل می‌گیرد تا این‌فای نقش کنونی یا آتی او در جامعه مناسب و مطلوب شناخته شود. کودک در جریان اجتماعی شدن تحت تاثیر عوامل مختلفی چون خانواده، فرهنگ و سازمان‌ها می‌تواند در روابط آدمی با دیگران نتایج مثبت و موفقیت‌آمیز به وجود آورد. کودک و نوجوان در حال رشد می‌تواند با کسب این مهارت‌ها، خود را با خانواده، مدرسه همسالان و مقامات مسئول تطبیق دهند و بر اجرای بسیاری از اعمال پیچیده میان فردی تسلط یابد و چنین کودکی یک کودک به هنجار محسوب می‌شود، اما کودکی که در کسب این مهارت‌ها با شکست روبرو شود از نظر رفتاری دچار مشکلات و اختلال‌هایی خواهد شد. مثلاً کودکان پرخاشگر به علت ضعف در کسب مهارت‌های مثل درگیری-عصیانگری-تحریک‌پذیری مخالفت با مسئولان و والدین و غیره را از خود بروز می‌دهند. آموزش مهارت‌های اجتماعی می‌تواند یکی از راهبردهای موثر جهت اجتماعی کردن دانش‌آموزان و همگام کردن آنها با تحولات مثبت اجتماعی باشد. این مهارت‌ها مجموعه‌ای از راهبردها هستند که هدفش کمک به دانش‌آموزان برای برقراری و حفظ تعاملات مثبت با دیگران است. اکثر کودکان به راحتی مهارت‌های اجتماعی متناسب با فرهنگشان را به دست می‌آورند، ولی برخی دیگر و از جمله بیشتر کودکان با نیازهای ویژه آموزشی موفق نمی‌شوند و باید به آنها مهارت‌های اجتماعی را آموزش داد تا بتوانند آنچه را که در موقعیت‌های اجتماعی مختلف برایشان مناسب است، انتخاب کنند.

دانش‌آموزان برای زندگی در جامعه به مهارت‌های اجتماعی نیاز دارند. ویدویوکو (۲۰۱۱) بیان می‌کند که مهارت‌های اجتماعی برای زندگی (مهارت‌های زندگی) در یک جامعه چند فرهنگی، یک جامعه دموکراتیک و یک جامعه جهانی که پر از رقابت و چالش است، مورد نیاز است. مهارت‌های اجتماعی شامل مهارت‌های ارتباطی هم به صورت شفاهی و هم به صورت نوشتاری و توانایی کار با افراد دیگر در گروه‌های کوچک و بزرگ است. در همین حال، گلمن (۲۰۰۵) مهارت‌های اجتماعی را به ۱۰ عنصر شامل نفوذ، ارتباطات، رهبری، کاتالیزور تغییر، مدیریت تعارض، پیوند شبکه، همکاری و همکاری و مهارت‌های تیمی تقسیم کرده است (پاز و همکاران، ۲۰۲۱).

داویلا،^۱ (۲۰۱۸) بیان می‌دارد که توسعه این مهارت‌ها به گونه‌ای است که آنها قادر به ایجاد روابط خوب با دیگران، اجتناب از قضاوت منفی نسبت به دیگران و توسعه روابط مثبت با جامعه را می‌آموزند. مهارت‌های اجتماعی همچنین از توسعه رابطه سالم با همسالان نیز حمایت می‌کند. هیر، جاگر و گرت (۲۰۰۲) مشاهده کردند که نوجوانانی که مهارت‌های اجتماعی قوی دارند، به ویژه در زمینه‌های تعارض، صمیمیت عاطفی و استفاده از رفتارهای طرفدار اجتماعی، به احتمال زیاد توسط همسالان بیشتر پذیرفته می‌شوند، روابط دوستانه ایجاد می‌کنند، روابط قوی را حفظ می‌کنند. با والدین و همسالان، حل‌کننده‌های مؤثر مشکل در نظر گرفته می‌شوند، علاقه بیشتری به مدرسه پرورش می‌دهند و عملکرد تحصیلی بهتری دارند (آیو و آریستا^۲، ۲۰۲۰). طباطبایی (۱۴۰۰) در تحقیق خود که با عنوان تاثیر آموزش ذهن آگاهی مثبت نگر بر مهارت‌های اجتماعی و همدلی عاطفی و شناختی دانش‌آموزان تیزهوش مبتلا به افسردگی غیربالینی انجام گرفت، نتایج نشان داد که بین مداخله ذهن آگاهی مثبت‌نگر با گروه گواه در مهارت اجتماعی مناسب، رفتارهای غیراجتماعی، پرخاشگری و رفتارهای تکانشی، برتری طلبی، اطمینان زیاد به خود داشتن و رابطه با همسالان و همدلی عاطفی و شناختی در پس آزمون پس از کنترل پیش آزمون تفاوت معناداری وجود دارد. حضرتی و موسوی فر (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان «بررسی الزامات آموزش مهارت‌های اجتماعی به دانش‌آموزان دوره ابتدایی» بیان نمودند آموزش و پرورش نهادی ارزشی محسوب می‌شود که جامعه از آن انتظار دارد همواره یادگیری مهارت‌های اجتماعی را در کنار آموزش سایر دروس بهبود بخشد. مدرسه باید مهارت‌های اجتماعی را به فراگیران آموزش دهد و فضایی مناسب را جهت تقوی این مهارت‌ها برای آن‌ها فراهم کند و همچنین طریقه ارتباط برقرار کردن را به فراگیران بیاموزد. برای نیل به این هدف معلم نقشی بی‌بدیل دارد. کاربرد مهارت‌های اجتماعی در زندگی دانش‌آموزان بسیار اهمیت دارد و این مهارت‌ها در دوره ابتدایی به سادگی آموزش داده می‌شود. وقتی دانش‌آموزان در خارج از مدرسه هستند این مهارت‌های اجتماعی است که به آن‌ها در برقراری ارتباط با دیگران کمک زیادی می‌کند، لذا باید به این امر مهم در آموزش و پرورش توجه داشت و با در نظر گرفتن اهمیت و میزان اثربخشی یادگیری در دوره ابتدایی لازم است تا این مهم در دوره ابتدایی مورد توجه ویژه قرار گیرد. آموزگاران مدارس ابتدایی باید شرایط و زمینه را برای تقویت

¹-Dávila

²-Ayu & Ariesta

این مهارت‌ها در فراگیران را فراهم کنند و همچنین برای گسترش مهارت‌های اجتماعی از استراتژی‌هایی موثر استفاده کنند. از همین روی در این پژوهش که از لحاظ نوع، پژوهشی تحلیلی-توصیفی بوده و از لحاظ روش، پژوهشی کتابخانه‌ای می‌باشد، با بهره‌گیری از یافته‌های سایر اندیشمندان و صاحب‌نظران حوزه تعلیم و تربیت در دوره ابتدایی و نیز با بهره‌گیری از متون کتب و مقالات مرتبط، الزامات آموزش مهارت‌های اجتماعی در دوره ابتدایی مورد بررسی قرار گرفته است و این‌گونه نتیجه‌گیری شده است که با بهره‌گیری از استراتژی‌هایی از قبیل هنر سازش و مصالحه و ایجاد روحیه تعاون و همکاری در نزد دانش‌آموزان در دوره ابتدایی، بستر مناسبی برای آموزش سایر مهارت‌های اجتماعی در سایر مقاطع برای دانش‌آموزان مهیا خواهد شد. محمودی (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان «رشد مهارت‌های اجتماعی در پیش‌دستانی» بیان نمود بررسی تأثیر آموزش پیش‌دستانی بر رشد رفتارهای اجتماعی دانش‌آموزان ابتدایی و عوامل و مؤلفه‌هایی که بر رشد اجتماعی اثر می‌گذارند و به آن شدت می‌بخشند با ارائه این پژوهش گامی هرچند اندک در رشد اجتماعی کودکان برمی‌داریم که یکی از نیازهای زندگی اجتماعی، جهت‌سازگاری با جامعه و محیط اجتماعی است که مقبولیت او را در پی خواهد داشت. سبزواری و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهشی با عنوان «مقایسه ابعاد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان ابتدایی مدارس غیرانتفاعی بدون کیف و مدارس دولتی شهر اصفهان» بیان نمودند هدف از این مطالعه، مقایسه ابعاد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان مدارس غیرانتفاعی بدون کیف و مدارس دولتی است. جامعه آماری این پژوهش، شامل کلیه دانش‌آموزان پایه چهارم و پنجم دبستان‌های بدون کیفیت و دولتی شهر اصفهان بودند که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. از آزمودنی‌ها خواسته شد به پرسشنامه مهارت‌های اجتماعی گرشام و الیوت (۱۹۹۰) پاسخ دهند. روش مطالعه علی-مقایسه‌ای بود. نتایج پژوهش نشان داد که بین مهارت اجتماعی دانش‌آموزان مدارس بدون کیف و دولتی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. میان این دو گروه در دو بعد ابراز وجود و کنترل خود تفاوت معناداری وجود دارد. در ابعاد همکاری و همدلی تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد.

اسانگر^۱ و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی به بررسی تأثیر برنامه درسی پنهان بر خلاقیت و مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان مدارس ابتدایی پرداختند. یافته‌ها نشان داد که برنامه درسی پنهان از نظر جو

¹ - Esangar

اجتماعی مدرسه با خلاقیت رابطه مثبت و معناداری قوی دارد. همچنین برنامه درسی پنهان با مؤلفه های مهارت های اجتماعی مناسب، رفتارهای غیراجتماعی، پرخاشگری و برتری جویی رابطه مثبت و معناداری قوی داشت. بین خلاقیت و مهارت های اجتماعی رابطه معناداری وجود نداشت. نتایج تحلیل مسیر نشان داد که برنامه درسی پنهان با چهار مؤلفه مهارت های اجتماعی و در نهایت رابطه مثبت و معناداری دارد. آنسورلی و همکاران (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی تأثیر جنسیت کودک و عوامل مرتبط با مدرسه بر سطح و رشد مهارت های اجتماعی، در نمونه بزرگی از کودکان در حال رشد عادی در نروژ بررسی کرد. نتایج نشان داد که به طور متوسط، نمرات مهارت های اجتماعی کودکان با آموزش این مهارت ها افزایش یافت همچنین دختران نمرات بالاتری نسبت به پسران دریافت کردند و ثبات نظم فردی در طول زمان نسبتاً بالا بود، همچنین عوامل مرتبط با مدرسه (به عنوان مثال، روابط دانش آموز و معلم) رشد مهارت های اجتماعی را به طور متفاوت در کلاس های مسیر پیش بینی کردند. ماریتا و اریف (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی میزان مهارت های اجتماعی دانش آموزان در دوران همه گیری بیماری کووید ۱۹ پرداختند که در آن به طور تصادفی دانش آموزانی از بین طبقات، رشته ها و جنسیت های مختلف انتخاب شدند. این پژوهش یک مطالعه کیفی توصیفی بود. تکنیک های جمع آوری داده ها با استفاده از پرسشنامه. تحلیل داده ها صورت گرفت. نتایج به دست آمده نشان داد نحوه نگرش مهارت های اجتماعی دانش آموزان در طول همه گیری بیماری کرونا نسبت به مهارت های اجتماعی تغییر کرده بود و این مهارت ها به صورت معنی داری در آنها نسبت به قبل کاهش پیدا کرده بود. بنابراین، مهارت های اجتماعی از تعامل کودک با محیط آموخته می شود. پایه. اساس این تعامل در مدرسه ارائه می شود، جایی که آنها مهارت هایی مانند تمایز خوب و بد، آنچه توسط جامعه پذیرفته می شود، همدلی، ابراز وجود، نشان دادن احساسات و غیره به دست می آورند (پاز و همکاران، ۲۰۲۱). داویلا^۱ (۲۰۱۸) بیان می دارد که توسعه این مهارت ها به گونه ای است که آنها قادر به ایجاد روابط خوب با دیگران، اجتناب از قضاوت منفی نسبت به دیگران و توسعه روابط مثبت با جامعه را می آموزند.

مهارت های اجتماعی همچنین از توسعه رابطه سالم با همسالان نیز حمایت می کند. هیر، جاگر و گرت (۲۰۰۲) مشاهده کردند که نوجوانانی که مهارت های اجتماعی قوی دارند، به ویژه در زمینه

¹ - Dávila

های تعارض، صمیمیت عاطفی و استفاده از رفتارهای طرفدار اجتماعی، به احتمال زیاد توسط همسالان بیشتر پذیرفته می‌شوند، روابط دوستانه ایجاد می‌کنند، روابط قوی را حفظ می‌کنند. با والدین و همسالان، حل‌کننده‌های مؤثر مشکل در نظر گرفته می‌شوند، علاقه بیشتری به مدرسه پرورش می‌دهند و عملکرد تحصیلی بهتری دارند (آیو و آریستا^۱، ۲۰۲۰).

لذا مهارت‌های اجتماعی دارای بسیار ارزشمندی برای دانش‌آموزان است. با مهارت‌های اجتماعی، دانش‌آموزان می‌توانند به درستی در جامعه خود تعامل داشته باشند. و روابط مثبت خود را به عنوان موجودات اجتماعی در جایگاهی که هستند حفظ کنند. دانش‌آموزان می‌توانند مهارت‌های اجتماعی را از طریق فرآیند اجتماعی شدن با محیط اطراف به دست آورند (هیلدایانی^۲ و همکاران، ۲۰۱۱). با این وجود در بسیاری از موارد عدم آموزش‌های صحیح و مناسب از سوی خانواده و مدرسه و نبود پژوهش‌های جامع در این زمینه باعث ایجاد خلاء بزرگی در توسعه این مهارت‌ها در جامعه و در بین دانش‌آموزان شده است. کودکی یکی از دوران‌های سرنوشت‌ساز و حساس زندگی انسان می‌باشد. در دنیایی که بسیاری از افراد بزرگسال از ناراحتی جسم و روان و تبعات آن رنج می‌برند، توجه به دوره‌های حساس کودکی و نوجوانی برای آموزش مهارت‌های اجتماعی به افراد، امری ضروری به نظر می‌رسد. اهمیت تحقیق حاضر از آنجایی ناشی می‌شود که برنامه‌ی آموزش مهارت‌های اجتماعی به کودکان، اقدامی پسندیده در جهت رشد اندیشه‌ورزی و تفکر در کودکان و نوجوانان می‌باشد.

روش تحقیق

تحقیق حاضر، با توجه به ماهیت آن از حیث هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی از نوع پیمایشی محسوب می‌شود. با اتکاء به داده‌های کمی گردآوری شده در تحقیق، این مدل ارائه شده به خوبی آزمون شود و برازش یابد. نهایتاً الگوی اصلی و نهایی تحقیق تدوین و اعتباریابی شدند. جامعه آماری شامل کلیه معلمان مدارس ابتدایی استان فارس بود. روش نمونه‌گیری به صورت نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای بود. حجم افراد نمونه با توجه به فرمول نمونه‌گیری کوکران معادل ۳۰۰ نفر برآورد شد.

¹ - Ayu & Ariesta

² - Hildayani

پس از دستیابی به طراحی و اعتبار بخشی الگوی آموزش مهارت های اجتماعی دانش آموزان دوره ابتدایی، پرسشنامه ای محقق ساخته بر اساس شاخص ها و مولفه های اصلی تحقیق تدوین و پس از تعیین روایی و پایایی آن، جهت گردآوری داده های مورد نیاز برای تجزیه و تحلیل بخش کمی تحقیق، در بین نمونه آماری توزیع گردید. به منظور اندازه گیری قابلیت اعتماد (پایایی)، با استفاده از روش آلفای کرونباخ یک نمونه اولیه شامل ۳۰ پرسشنامه پیش آزمون گردید و سپس با استفاده از داده های به دست آمده از این پرسشنامه ها و به کمک نرم افزار آماری SPSS میزان ضریب اعتماد با روش آلفای کرونباخ برای این ابزار محاسبه شد. اعتبار محتوای این پرسشنامه توسط اساتید راهنما و مشاور و نیز ۱۰ تن از خبرگان که مورد مصاحبه قرار گرفته بودند، مورد تأیید قرار گرفته است. به منظور تجزیه و تحلیل داده های در مرحله آزمون برازش مدل نیز از روش های کمی همانند مدل معادلات ساختاری، تحلیل عاملی تائیدی و آزمون t و آزمون کولموگروف اسمیرنوف و آزمون اولویت بندی فریدمن استفاده شد.

یافته ها

قبل از بررسی فرضیات پژوهش لازم است آزمون آماری مناسب جهت تجزیه و تحلیل آنها انتخاب شود. بر اساس نتایج جدول شماره (۱)، مقادیر سطح معناداری تمام عامل های پژوهش، بیشتر از ۰,۰۵ بود. لذا فرض نرمال بودن توزیع عامل ها را تایید و فرض خلاف مبنی بر غیر نرمال توزیع داده ها رد گردید. بنابراین با توجه به نرمال بودن توزیع داده ها، در تحلیل های بعدی از آزمون های پارامتریک استفاده می شود.

جدول ۱. آزمون کلموگروف اسمیرنوف تک نمونه ای برای تعیین نرمال بودن عامل ها

ابعاد/شاخص	اهداف	محتوا	آموزش	ارزشیابی
تعداد	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰
پارامترهای میانگین	۳,۷۶	۳,۶۹	۳,۵۷	۳,۶۸
نرمال انحراف	۰,۵۹۸	۰,۶۸۷	۰,۷۷۹	۰,۶۹۵
معیار				
مقادیر کلموگروف-	۱,۲۵	۱,۰۹	۰,۹۹۷	۱,۳۲
اسمیرنوف				
سطح معناداری (دو دامنه)	۰,۰۸۹	۰,۱۳۵	۰,۲۸۹	۰,۰۶۸

جدول ۲. آماره های توصیفی آزمون تی بعد اهداف در برنامه درسی

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد
کارآمدی فردی	۳۰۰	۳/۷۱	۰/۹۸۶	۰/۰۶۸
شکوفایی استعدادها	۳۰۰	۳/۹۴	۰/۸۷۹	۰/۰۹۳
شناخت بیشتر خود	۳۰۰	۳/۶۱	۰/۷۲۸	۰/۰۶۹
عزت نفس	۳۰۰	۳/۶۲	۰/۶۹۷	۰/۰۸۷
خویش‌داری	۳۰۰	۳/۴۰	۰/۹۱۱	۰/۰۹۷
شناخت حق و حقوق خود	۳۰۰	۳/۲۷	۰/۸۶۳	۰/۰۸۴
هدفمند بودن	۳۰۰	۳/۶۳	۰/۹۲۴	۰/۰۷۹
خودکنترلی	۳۰۰	۳/۶۴	۰/۷۷۸	۰/۰۹۲
ارج نهادن به حفظ حریم شخصی	۳۰۰	۳/۱۴	۰/۶۳۸	۰/۰۹۳
انتقادپذیری	۳۰۰	۳/۸۲	۰/۹۳۶	۰/۰۹۱
تفکر انتقادی	۳۰۰	۳/۷۴	۰/۸۸۸	۰/۰۸۸
کنترل هیجانات	۳۰۰	۳/۵۴	۰/۷۹۳	۰/۰۸۷
کاهش اضطراب	۳۰۰	۳/۸۹	۰/۶۹۷	۰/۰۷۶
شادکامی	۳۰۰	۳/۸۳	۰/۸۱۱	۰/۰۷۴
بهبودی روانی	۳۰۰	۳/۴۹	۰/۳۶۹	۰/۰۸۵
سلامت معنوی	۳۰۰	۴/۳۱	۰/۷۳۹	۰/۰۸۷
کارآمدی اجتماعی	۳۰۰	۳/۵۹	۰/۶۹۷	۰/۰۶۹
جامعه‌پذیری	۳۰۰	۴/۰۵	۰/۹۷	۰/۰۸۳
شایستگی و کفایت اجتماعی	۳۰۰	۴/۰۰	۰/۹۹	۰/۰۷۱

۰/۰۸۲	۱/۱۸	۴/۱۱	۳۰۰	معاشرت پذیری
۰/۰۶۸	۰/۹۷	۳/۹۲	۳۰۰	انسجام اجتماعی
۰/۰۹۲	۱/۱۱	۴/۲۱	۳۰۰	شناخت هویت ملی
۰/۰۶۸	۱/۰۲	۴/۳۲	۳۰۰	احترام به تاریخ و فرهنگ خود
۰/۰۷۷	۰/۹۹۸	۴/۲۵	۳۰۰	انطباق پذیری با شرایط
۰/۰۷۹	۰/۸۹۷	۴/۱۷	۳۰۰	قدرشناسی
۰/۰۹۹	۱/۲۰	۴/۰۸	۳۰۰	دوری از رذایل اخلاقی
۰/۰۹۵	۱/۱۲	۴/۲۸	۳۰۰	رعایت حقوق دیگران
۰/۰۸۶	۰/۸۵	۳/۵۷	۳۰۰	رعایت حقوق والدین
۰/۰۸۷	۰/۹۷	۳/۸۰	۳۰۰	رعایت حقوق همسایه ها
۰/۰۸۲	۰/۸۹	۳/۷۵	۳۰۰	صداقت در رفتار و گفتار
۰/۰۹۱	۱/۱۲	۴/۱۶	۳۰۰	احترام متقابل
۰/۰۸۸	۰/۸۹	۴/۰۱	۳۰۰	احترام به ارزش ها
۰/۰۸۷	۰/۹۹	۴/۲۶	۳۰۰	رعایت هنجارها

میانگین آماره های توصیفی نشان می دهد که میانگین هر یک از شاخص های شناسایی شده برای عنصر هدف در برنامه درسی بیشتر از مقدار نقطه آزمون (۳) می باشد. با توجه به میانگین، مشخص شد که بیشترین میانگین مربوط به شاخص احترام به تاریخ و فرهنگ خود (۴/۳۲) می باشد. میانگین سایر شاخص ها در جدول ۲ مشخص شده است.

جدول ۳. آماره های استنباطی آزمون تی بعد اهداف در برنامه درسی

نقطه برش آزمون: ۳						
نتیجه	فاصله اطمینان ۹۵	تفاوت	سطح	درجه	تی محاسبه	متغیر
آزمون	درصدی تفاوت ها	میانگین -	معنی داری	آزادی	شده	
	حد پایین	حد بالا	دو طرفه			

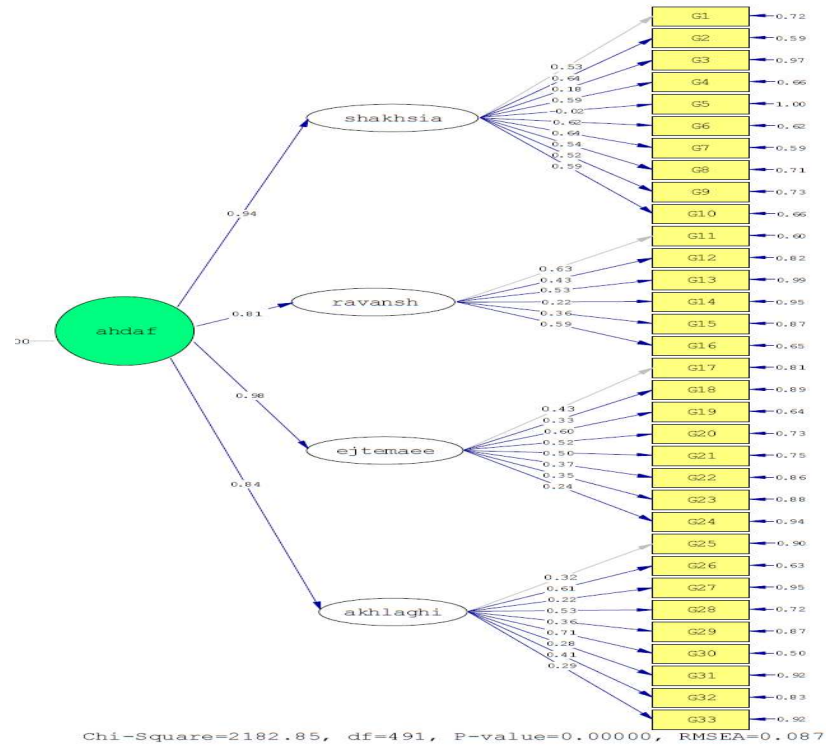
H1	تائید	۰/۸۳۶	۰/۵۹۵	۰/۷۱۱	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۲/۰۹	(۱)
H1	تائید	۱/۰۵۵	۰/۸۲۹	۰/۹۲۴	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۶/۳۳	(۲)
H1	تائید	۰/۷۲۶	۰/۴۹۲	۰/۶۰۹	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۰/۲۱	(۳)
H1	تائید	۰/۷۳۰	۰/۵۰۸	۰/۶۱۹	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۰/۹۳	(۴)
H1	تائید	۰/۵۱۱	۰/۲۸۳	۰/۳۹۷	۰/۰۰۰	۲۹۹	۶/۸۴	(۵)
H1	تائید	۰/۳۸۹	۰/۱۵۸	۰/۲۷۳	۰/۰۰۰	۲۹۹	۴/۶۶	(۶)
H1	تائید	۰/۷۴۸	۰/۵۲۲	۰/۶۳۵	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۱/۰۵	(۷)
H1	تائید	۰/۷۵۵	۰/۵۲۶	۰/۶۴۱	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۰/۹۹	(۸)
H1	تائید	۰/۲۵۰	۰/۰۲۵	۰/۱۳۸	۰/۰۰۰	۲۹۹	۲/۴۱	(۹)
H1	تائید	۰/۹۳۷	۰/۷۰۷	۰/۸۲۲	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۴/۰۴	(۱۰)
H1	تائید	۰/۸۵۵	۰/۶۲۶	۰/۴۷۱	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۲/۷۲	(۱۱)
H1	تائید	۰/۶۶۰	۰/۴۲۶	۰/۵۴۳	۰/۰۰۰	۲۹۹	۹/۱۵	(۱۲)
H1	تائید	۱/۰۰۰	۰/۷۸۱	۰/۸۹۰	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۵/۹۴	(۱۳)
H1	تائید	۰/۹۴۲	۰/۷۱۹	۰/۸۳۰	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۴/۶۳	(۱۴)
H1	تائید	۰/۶۰۳	۰/۳۷۱	۰/۴۸۷	۰/۰۰۰	۲۹۹	۸/۲۴	(۱۵)
H1	تائید	۱/۵۲۳	۱/۳۵۵	۱/۴۲۹	۰/۰۰۰	۲۹۹	۲۹/۸۹	(۱۶)
H1	تائید	۰/۶۹۷	۰/۴۷۶	۰/۵۸۷	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۰/۴۳	(۱۷)
H1	تائید	۱/۱۵۷	۰/۹۴۳	۱/۰۵۰	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۹/۲۹	(۱۸)
H1	تائید	۱/۱۰۲	۰/۸۹۰	۰/۹۹۶	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۸/۴۰	(۱۹)
H1	تائید	۱/۲۱۶	۱/۰۰۴	۱/۱۱۰	۰/۰۰۰	۲۹۹	۲۰/۶۰	(۲۰)

تائید H1	۱/۱۱۴	۰/۹۰۲	۱/۰۰۸	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۸/۷۵	(۲۱)
تائید H1	۱/۳۱۵	۱/۱۰۸	۱/۲۱۲	۰/۰۰۰	۲۹۹	۲۳/۰۳	(۲۲)
تائید H1	۱/۴۲۱	۱/۲۲۵	۱/۳۲۳	۰/۰۰۰	۲۹۹	۲۶/۵۷	(۲۳)
تائید H1	۱/۳۵۶	۱/۱۵۱	۱/۲۵۳	۰/۰۰۰	۲۹۹	۲۳/۹۷	(۲۴)
تائید H1	۱/۲۷۲	۱/۰۶۳	۱/۱۶۸	۰/۰۰۰	۲۹۹	۲۲/۰۰	(۲۵)
تائید H1	۱/۱۸۷	۰/۹۷۶	۱/۰۸۲	۰/۰۰۰	۲۹۹	۲۰/۱۳	(۲۶)
تائید H1	۱/۳۸۰	۱/۱۷۹	۱/۲۷۹	۰/۰۰۰	۲۹۹	۲۴/۹۹	(۲۷)
تائید H1	۰/۶۷۵	۰/۴۵۸	۰/۵۶۷	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۰/۲۷	(۲۸)
تائید H1	۰/۹۰۶	۰/۶۸۷	۰/۷۹۶	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۴/۲۴	(۲۹)
تائید H1	۰/۸۶۴	۰/۰۶۴	۰/۷۵۲	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۳/۲۲	(۳۰)
تائید H1	۱/۲۵۹	۱/۰۵۲	۱/۱۵۶	۰/۰۰۰	۲۹۹	۲۱/۹۹	(۳۱)
تائید H1	۱/۱۱۱	۰/۹۰۵	۱/۰۰۸	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۹/۲۱	(۳۲)
تائید H1	۱/۵۸۰	۱/۴۰۶	۱/۴۹۳	۰/۰۰۰	۲۹۹	۳۳/۶۵	(۳۳)

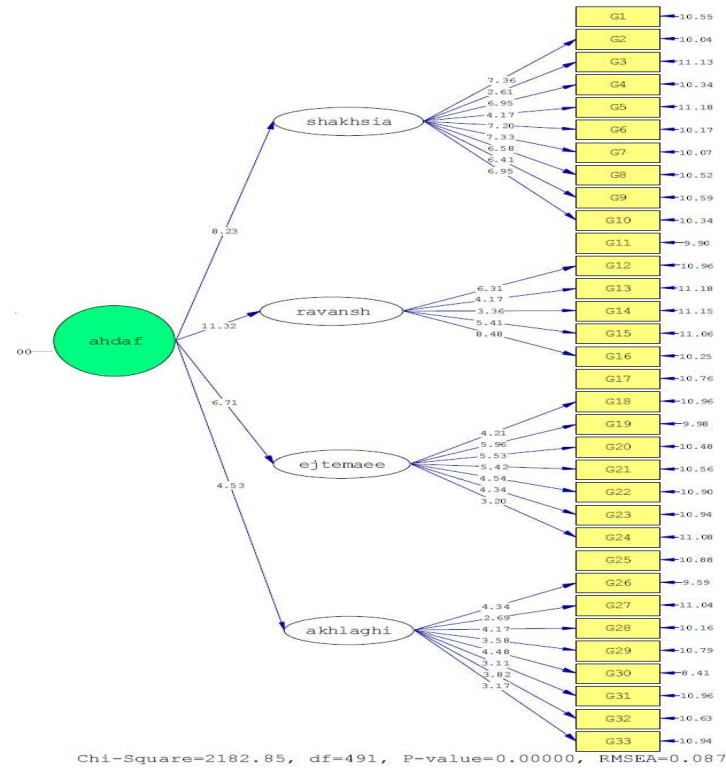
همچنین خروجی آزمون تی نشان می دهد که مقدار تی محاسبه شده برای تمامی شاخص ها بزرگتر از تی استاندارد شده ۱/۹۶ می باشد و در منطقه H1 قرار گرفته اند و می توان گفت در سطح معنی داری ۹۵٪ فرض تحقیق مورد تأیید قرار می گیرد و این بدین معنی است که، شاخص های شناسایی شده برای عنصر هدف در برنامه درسی آموزش مهارت های اجتماعی دوره ابتدایی از دیدگاه پاسخگویان در سطح مناسبی هستند و تمامی این شاخص ها اهمیت بالایی در برنامه درسی آموزش مهارت های اجتماعی دوره ابتدایی دارند.

با نگاهی با نتایج خروجی لیزرل متوجه می شویم که مدل اندازه گیری برنامه درسی آموزش مهارت های اجتماعی دوره ابتدایی مدل مناسبی است چون که مقدار کای دو به DF کوچکتر از ۳ بوده و مقدار GFI و AGFI بالای ۹۰ درصد است. با توجه به خروجی مدل در حالت معنی داری

و با توجه به بار عاملی تمامی سوالات که بزرگتر از ۰,۳ می باشد، بنابراین از تمامی سوالات در آزمون فرضیات استفاده می شود.

شکل ۱. ضرایب استاندارد شاخص های عنصر اهداف در برنامه درسی آموزش مهارت های اجتماعی

شکل ۲. ضرایب معنی داری شاخص های عنصر اهداف در برنامه درسی آموزش مهارت های اجتماعی

جدول ۴. ویژگی های آماری و مشخصات کلی برازش مدل معادلات ساختاری

P-value	R.M.r	A.G.F.I	G.F.I	D.F	X ²	RMSEA
۰/۰۰۰	۰/۰۹۲	۰/۹۱	۰/۹۳	۴۹۱	۲۱۸۲/۸۵	۰/۰۸۷

به طور کلی چندین شاخص برای سنجش برازش مدل مورد استفاده قرار می گیرد ولی معمولاً برای تأیید مدل، استفاده از سه تا پنج شاخص کافی است. خلاصه ای از شاخص های مهم برازش مدل در جدول زیر گزارش شده است.

جدول ۵. شاخص‌های نیکویی برازش مدل معادلات ساختاری

ردیف	نام آزمون	معیار اصلی	چه زمانی مدل برازنده است؟	نتیجه
۱	χ^2	تفاوت فراوانی مشاهده شده و مورد انتظار	معنادار باشد (بزرگتر از میزان جدول)	برازش دارد
۲	RMR	واریانس باقیمانده و کوواریانس	هرچه به صفر نزدیکتر باشد	برازش دارد
۳	GFI	ارزیابی مقدار نسبی واریانس و کوواریانس	بین صفر و یک. برابر یا بزرگتر از ۰٫۹	برازش دارد
۴	AGFI	میانگین مجذورات به جای مجموع مجذورات	بین صفر و یک. برابر یا بزرگتر از ۰٫۹	برازش دارد
۵	RMSEA	خطای مجموع مجذورات میانگین	اگر از ۰٫۱ کوچکتر باشد	برازش دارد
۶	NFI	مقایسه مدل موردنظر با مدل بدون رابطه‌هایش	باید بزرگتر از ۰٫۹ باشد	برازش دارد
۷	CFI	مقایسه مدل موردنظر با مدل بدون رابطه‌هایش	باید بزرگتر از ۰٫۹ باشد	برازش دارد

با توجه به مدل برآمده از تحلیل عاملی تاییدی مرتبه دوم، هر یک از ضرایب مسیر (مقدار بتا) و ضرایب استاندارد (مقادیر تی) مربوط به هر یک از شاخص‌ها در جدول ۶ گزارش شده است. مقادیر بتا و سطح معنی داری مربوط به هر کدام از شاخص‌ها در سطح معنی داری $P \leq 0/05$ معنی دار می‌باشد. همچنین ضرایب پایایی مربوط به هر یک از شاخص‌ها با استفاده از مقدار آلفا نشان داد که تمامی شاخص‌ها از پایایی مناسب برخوردار هستند (حداقل سطح آلفای قابل قبول ۰/۷۰ می‌باشد). جدول ۶. ضرایب بتا و سنجش پایایی از طریق آلفای کرونباخ برای هر یک از شاخص‌های عنصر اهداف

شاخص	ضریب مسیر (β)	ضریب معنی داری (T)	ضریب پایایی (α)	نتیجه
کارآمدی فردی	۰/۵۳	۹/۲۷	۰/۷۷	قابل قبول
شکوفایی استعدادها	۰/۶۴	۷/۳۶	۰/۸۰	قابل قبول
شناخت بیشتر خود	۰/۱۸	۲/۶۱	۰/۷۹	قابل قبول

عزت نفس	۰/۵۹	۶/۹۵	۰/۷۷	قابل قبول
خویشتن داری	۰/۳۲	۴/۱۷	۰/۸۰	قابل قبول
شناخت حق و حقوق خود	۰/۶۲	۷/۲۰	۰/۷۹	قابل قبول
هدفمند بودن	۰/۶۴	۷/۳۳	۰/۷۹	قابل قبول
خودکنترلی	۰/۵۴	۶/۵۸	۰/۷۸	قابل قبول
ارج نهادن به حفظ حریم شخصی	۰/۵۲	۶/۴۱	۰/۷۹	قابل قبول
انتقادپذیری	۰/۵۹	۶/۹۵	۰/۸۰	قابل قبول
تفکر انتقادی	۰/۶۳	۳/۵۴	۰/۷۵	قابل قبول
کنترل هیجانات	۰/۴۳	۶/۳۱	۰/۷۷	قابل قبول
کاهش اضطراب	۰/۵۳	۴/۱۷	۰/۸۰	قابل قبول
شادکامی	۰/۲۲	۳/۳۶	۰/۷۸	قابل قبول
بهبودی روانی	۰/۳۶	۵/۴۱	۰/۷۸	قابل قبول
سلامت معنوی	۰/۵۹	۸/۴۸	۰/۷۶	قابل قبول
کارآمدی اجتماعی	۰/۴۳	۵/۳۷	۰/۸۲	قابل قبول
جامعه‌پذیری	۰/۳۳	۴/۲۱	۰/۷۷	قابل قبول
شایستگی و کفایت اجتماعی	۰/۶۰	۵/۹۶	۰/۷۷	قابل قبول
معاشرت‌پذیری	۰/۵۲	۵/۵۳	۰/۷۷	قابل قبول
انسجام اجتماعی	۰/۵۰	۵/۴۲	۰/۸۱	قابل قبول
شناخت هویت ملی	۰/۳۷	۴/۵۴	۰/۷۹	قابل قبول
احترام به تاریخ و فرهنگ خود	۰/۳۵	۴/۳۴	۰/۷۸	قابل قبول
انطباق‌پذیری با شرایط	۰/۲۴	۳/۲۰	۰/۷۹	قابل قبول
قدرشناسی	۰/۳۲	۵/۲۱	۰/۷۶	قابل قبول
دوری از رذایل اخلاقی	۰/۶۱	۴/۳۴	۰/۷۷	قابل قبول
رعایت حقوق دیگران	۰/۲۲	۲/۶۹	۰/۷۵	قابل قبول
رعایت حقوق والدین	۰/۵۳	۴/۱۷	۰/۷۶	قابل قبول
رعایت حقوق همسایه‌ها	۰/۳۶	۳/۵۸	۰/۷۶	قابل قبول
صداقت در رفتار و گفتار	۰/۷۱	۴/۴۸	۰/۸۰	قابل قبول

احترام متقابل	۰/۲۸	۳/۱۱	۰/۷۷	قابل قبول
احترام به ارزش‌ها	۰/۴۱	۳/۸۲	۰/۷۶	قابل قبول
رعایت هنجارها	۰/۲۹	۳/۱۷	۰/۷۸	قابل قبول

جدول ۷. آماره‌های توصیفی آزمون تی بعد محتوا در برنامه درسی

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد
درک احساسات دیگران	۳۰۰	۴/۰۳	۰/۷۹۳	۰/۰۸۹
حمایت از دوستان	۳۰۰	۴/۰۷	۰/۸۸۲	۰/۰۶۳
کنترل خود در زمان خشم	۳۰۰	۳/۶۹	۱/۱۵۶	۰/۰۷۷
مدیریت مناسب ناملاطمت‌ها	۳۰۰	۳/۸۱	۰/۹۳۵	۰/۰۹۳
قدر خود را دانستن	۳۰۰	۳/۸۷	۰/۷۹۱	۰/۰۹۱
هوش عاطفی	۳۰۰	۴/۰۲	۰/۸۸۲	۰/۰۷۳
دوست داشتن دیگران	۳۰۰	۳/۹۵	۱/۱۸۷	۰/۰۶۹
همزبانی	۳۰۰	۴/۰۰	۱/۰۹۵	۰/۰۷۴
مدیریت احساسات	۳۰۰	۳/۷۸	۰/۷۲۹	۰/۰۶۹
صبور بودن	۳۰۰	۳/۷۷	۱/۱۳۰	۰/۰۶۶
امیدوار بودن	۳۰۰	۴/۱۳	۰/۶۹۷	۰/۰۸۷
همدلی با دیگران	۳۰۰	۴/۰۱	۰/۹۲۸	۰/۰۸۹
سبک دل‌بستگی مناسب	۳۰۰	۴/۱۱	۰/۷۶۸	۰/۰۷۱
رهبری کردن افراد و گروه	۳۰۰	۴/۰۴	۱/۰۳۳	۰/۰۷۶
مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی	۳۰۰	۴/۰۶	۰/۶۶۹	۰/۰۸۲
قدرت انجام معامله	۳۰۰	۴/۱۰	۰/۷۸۳	۰/۰۸۴

۰/۰۸۶	۰/۸۰۹	۳/۶۰	۳۰۰	شرکت در فعالیت های ورزشی
۰/۰۷۹	۱/۰۸۷	۳/۴۶	۳۰۰	مشارکت با همسالان
۰/۰۹۵	۰/۹۶۴	۳/۵۵	۳۰۰	ارتباط بیشتر با خانواده
۰/۰۹۱	۱/۱۰۸	۳/۴۱	۳۰۰	تمایل به گروه
۰/۰۸۶	۰/۸۲۷	۳/۳۱	۳۰۰	قدرت نه گفتن
۰/۰۸۷	۱/۱۳۷	۴/۰۸	۳۰۰	قدرت نه پذیرفتن
۰/۰۹۰	۱/۱۳۵	۳/۴۹	۳۰۰	شناخت موقعیت
۰/۰۸۳	۰/۶۹۴	۳/۶۴	۳۰۰	شناخت علایق خود
۰/۰۸۹	۰/۷۷۸	۳/۶۶	۳۰۰	هوش هیجانی
۰/۰۹۵	۱/۲۰۸	۳/۵۷	۳۰۰	گوش دادن
۰/۰۹۵	۱/۲۱۹	۳/۶۲	۳۰۰	قدرت متقاعدسازی
۰/۰۹۷	۰/۸۹۲	۳/۲۷	۳۰۰	پذیرفتن تبعات تصمیم
۰/۰۸۲	۱/۰۹۳	۳/۶۵	۳۰۰	مهارت تحصیلی
۰/۰۸۴	۰/۷۶۹	۳/۳۷	۳۰۰	استفاده صحیح از امکانات محیطی
۰/۰۹۶	۱/۰۰۷	۳/۶۰	۳۰۰	رعایت نظافت محیطی و شهری
۰/۰۸۷	۰/۷۹۲	۴/۱۰	۳۰۰	استفاده مناسب از اوقات فراغت
۰/۰۹۹	۱/۰۸۳	۴/۰۹	۳۰۰	قدرت ترک رفتارهای نامناسب
۰/۰۹۰	۰/۸۸۳	۴/۱۵	۳۰۰	انجام کامل وظایف محوله
۰/۰۹۵	۱/۳۶۵	۴/۱۱	۳۰۰	مدیریت مناسب نیازها
۰/۰۸۱	۰/۷۹۸	۳/۳۵	۳۰۰	احترام به بزرگترها
۰/۰۸۱	۱/۰۳۳	۳/۳۹	۳۰۰	رعایت بهداشت فردی

میانگین آماره‌های توصیفی نشان می‌دهد که میانگین هر یک از شاخص‌های شناسایی شده برای عنصر محتوا در برنامه درسی بیشتر از مقدار نقطه آزمون (۳) می‌باشد. با توجه به میانگین، مشخص شد که بیشترین میانگین مربوط به شاخص انجام کامل وظایف محوله (۴/۱۵) می‌باشد. میانگین سایر شاخص‌ها در جدول ۷ مشخص شده است.

جدول ۸. آماره‌های استنباطی آزمون تی بعد محتوا در برنامه درسی

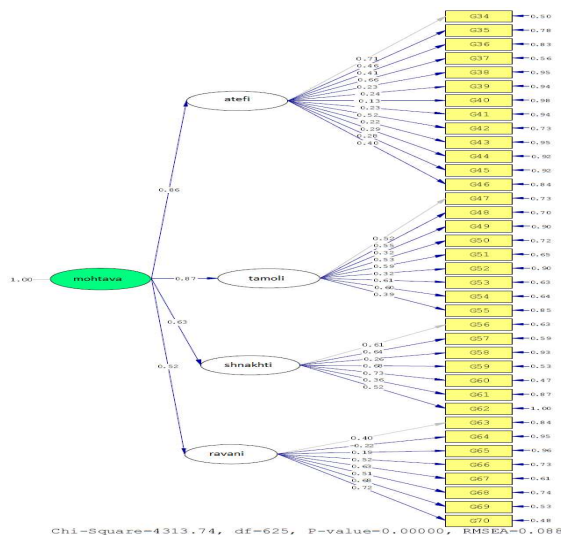
نقطه برش آزمون: ۳						
متغیر	تی محاسبه شده	درجه آزادی	سطح معنی‌داری دو طرفه	تفاوت میانگین-ها	فاصله اطمینان ۹۵ درصدی تفاوت‌ها	نتیجه آزمون
				حد پایین	حد بالا	
۰.۱	۱۹/۸۲	۲۹۹	۰/۰۰۰	۱/۰۲۸	۰/۹۲۶	تائید H1
۰.۲	۲۰/۰۳	۲۹۹	۰/۰۰۰	۱/۰۷۰	۰/۹۶۵	تائید H1
۰.۳	۱۱/۷۹	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۶۸۷	۰/۵۷۲	تائید H1
۰.۴	۱۳/۸۰	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۸۱۴	۰/۶۹۸	تائید H1
۰.۵	۱۵/۵۹	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۸۷۲	۰/۷۶۲	تائید H1
۰.۶	۱۹/۰۸	۲۹۹	۰/۰۰۰	۱/۰۲۰	۰/۹۱۵	تائید H1
۰.۷	۱۷/۶۵	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۹۵۰	۰/۸۴۴	تائید H1
۰.۸	۱۸/۳۳	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۹۹۶	۰/۸۸۶	تائید H1
۰.۹	۱۳/۸۶	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۷۷۸	۰/۶۶۸	تائید H1
۱.۰	۱۳/۳۷	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۷۶۶	۰/۶۵۴	تائید H1
۱.۱	۲۰/۵۸	۲۹۹	۰/۰۰۰	۱/۱۳۰	۱/۰۲۲	تائید H1
۱.۲	۱۸/۲۰	۲۹۹	۰/۰۰۰	۱/۰۰۶	۰/۸۹۷	تائید H1
۱.۳	۱۶/۰۳	۲۹۹	۰/۰۰۰	۱/۱۱۰	۰/۹۷۴	تائید H1

H1	تائید	۱/۱۴۳	۰/۹۲۹	۱/۰۳۶	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۸/۹۷	.۱۴
H1	تائید	۱/۱۶۹	۰/۹۵۱	۱/۰۶۰	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۹/۱۱	.۱۵
H1	تائید	۱/۲۰۴	۰/۹۹۵	۱/۱۰۰	۰/۰۰۰	۲۹۹	۲۰/۶۴	.۱۶
H1	تائید	۰/۷۰۸	۰/۴۸۵	۰/۵۹۷	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۰/۵۳	.۱۷
H1	تائید	۰/۵۷۴	۰/۳۳۷	۰/۴۵۵	۰/۰۰۰	۲۹۹	۷/۵۵	.۱۸
H1	تائید	۰/۶۵۶	۰/۴۴۶	۰/۵۵۱	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۰/۳۳	.۱۹
H1	تائید	۰/۵۲۰	۰/۳۰۲	۰/۴۱۱	۰/۰۰۰	۲۹۹	۷/۴۲	.۲۰
H1	تائید	۰/۴۱۹	۰/۱۹۲	۰/۳۰۵	۰/۰۰۰	۲۹۹	۵/۳۰	.۲۱
H1	تائید	۱/۲۱۳	۰/۹۴۳	۱/۰۷۸	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۵/۶۵	.۲۲
H1	تائید	۰/۶۱۳	۰/۳۳۷	۰/۴۹۳	۰/۰۰۰	۲۹۹	۸/۰۵	.۲۳
H1	تائید	۰/۷۶۰	۰/۵۲۵	۰/۶۴۳	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۰/۷۴	.۲۴
H1	تائید	۰/۷۷۶	۰/۵۴۹	۰/۶۶۳	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۱/۴۸	.۲۵
H1	تائید	۰/۶۸۵	۰/۴۵۳	۰/۵۶۹	۰/۰۰۰	۲۹۹	۹/۶۴	.۲۶
H1	تائید	۰/۷۴۰	۰/۵۰۲	۰/۶۲۱	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۰/۲۵	.۲۷
H1	تائید	۰/۳۷۹	۰/۱۵۲	۰/۲۶۵	۰/۰۰۰	۲۹۹	۴/۶۱	.۲۸
H1	تائید	۰/۷۵۸	۰/۵۴۸	۰/۶۵۳	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۲/۲۱	.۲۹
H1	تائید	۰/۴۸۵	۰/۲۶۲	۰/۳۷۳	۰/۰۰۰	۲۹۹	۶/۵۸	.۳۰
H1	تائید	۰/۷۱۲	۰/۴۸۶	۰/۵۹۹	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۰/۴۳	.۳۱
H1	تائید	۱/۲۳۳	۰/۵۹۵	۱/۰۹۶	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۵/۷۴	.۳۲
H1	تائید	۱/۲۲۵	۰/۹۵۵	۱/۰۹۰	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۵/۸۷	.۳۳

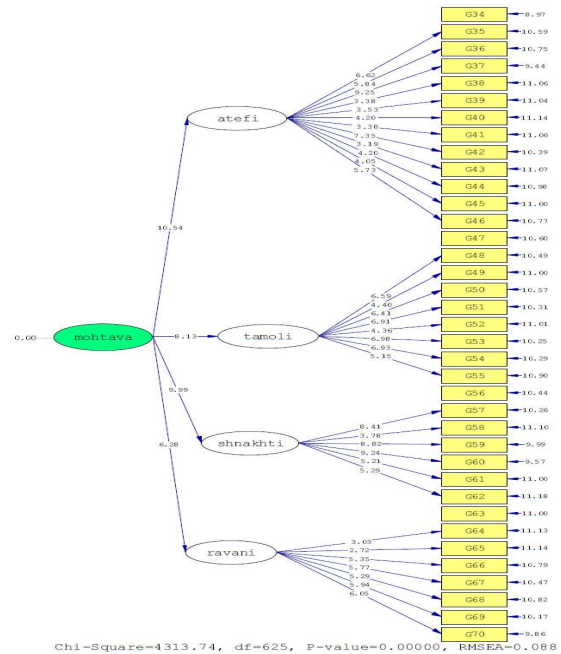
تائید H1	۱/۲۸۶	۱/۰۱۷	۱/۱۵	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۶/۸۲	۰.۳۴
تائید H1	۱/۲۸۴	۱/۰۳۲	۱/۱۵۸	۰/۰۰۰	۲۹۹	۱۸/۰۳	۰.۳۵
تائید H1	۰/۴۶۲	۰/۲۲۹	۰/۳۴۵	۰/۰۰۰	۲۹۹	۵/۸۲	۰.۳۶
تائید H1	۰/۶۶۰	۰/۴۳۷	۰/۵۴۹	۰/۰۰۰	۲۹۹	۹/۶۸	۰.۳۷

همچنین خروجی آزمون تی نشان می دهد که مقدار تی محاسبه شده برای تمامی شاخص ها بزرگتر از تی استاندارد شده ۱/۹۶ می باشد و در منطقه H1 قرار گرفته اند و می توان گفت در سطح معنی داری ۹۵٪ فرض تحقیق مورد تأیید قرار می گیرد و این بدین معنی است که، شاخص های شناسایی شده برای عنصر محتوا در برنامه درسی آموزش مهارت های اجتماعی دوره ابتدایی از دیدگاه پاسخگویان در سطح مناسبی هستند و تمامی این شاخص ها اهمیت بالایی در برنامه درسی آموزش مهارت های اجتماعی دوره ابتدایی دارند.

با نگاهی با نتایج خروجی لیزرل متوجه می شویم که مدل اندازه گیری برنامه درسی آموزش مهارت های اجتماعی دوره ابتدایی مدل مناسبی است چون که مقدار کای دو به DF کوچکتر از ۶ بوده و مقدار GFI و AGFI بالای ۹۰ درصد است. با توجه به خروجی مدل در حالت معنی داری و با توجه به بار عاملی تمام سوالات که بزرگتر از ۰,۳ می باشد، بنابراین از تمام سوالات در آزمون فرضیات استفاده می شود.

شکل ۳. ضرایب استاندارد شاخص های عنصر محتوا در برنامه درسی آموزش مهارت های اجتماعی

شکل ۴. ضرایب معنی داری شاخص های عنصر محتوا در برنامه درسی آموزش مهارت های اجتماعی

جدول ۹. ویژگی‌های آماری و مشخصات کلی برازش مدل معادلات ساختاری

P-value	R.M.r	A.G.F.I	G.F.I	D.F	X ²	RMSEA
۰/۰۰۰	۰/۹۷	۰/۸۹	۰/۹۰	۶۲۵	۴۳۱۳/۸	۰/۰۸۸

با توجه به مدل برآمده از تحلیل عاملی تاییدی مرتبه دوم، هر یک از ضرایب مسیر (مقدار بتا) و ضرایب استاندارد (مقادیر تی) مربوط به هر یک از شاخص‌ها در جدول ۱۰ گزارش شده است. مقادیر بتا و سطح معنی داری مربوط به هر کدام از شاخص‌ها در سطح معنی داری $P \leq 0/05$ معنی دار می‌باشد. همچنین ضرایب پایایی مربوط به هر یک از شاخص‌ها با استفاده از مقدار آلفا نشان داد که تمامی شاخص‌ها از پایایی مناسب برخوردار هستند (حداقل سطح آلفای قابل قبول ۰/۷۰ می‌باشد). جدول ۱۰. ضرایب بتا و سنجش پایایی از طریق آلفای کرونباخ برای هر یک از شاخص‌های

عنصر محتوا

شاخص	ضریب مسیر (β)	ضریب معنی - داری (T)	ضریب پایایی (α)	نتیجه
درک احساسات دیگران	۰/۷۱		۰/۸۲	قابل قبول
حمایت از دوستان	۰/۴۶	۶/۶۲	۰/۸۱	قابل قبول
کنترل خود در زمان خشم	۰/۴۱	۵/۸۴	۰/۷۶	قابل قبول
مدیریت مناسب ناملایمت‌ها	۰/۶۶	۹/۲۵	۰/۷۳	قابل قبول
قدر خود را دانستن	۰/۲۳	۳/۳۸	۰/۷۷	قابل قبول
هوش عاطفی	۰/۲۴	۳/۵۳	۰/۷۵	قابل قبول
دوست داشتن دیگران	۰/۲۳	۴/۲۰	۰/۷۶	قابل قبول
همزبانی	۰/۲۳	۳/۳۸	۰/۷۴	قابل قبول
مدیریت احساسات	۰/۵۲	۷/۳۵	۰/۸۲	قابل قبول
صبور بودن	۰/۲۲	۳/۱۹	۰/۸۰	قابل قبول
امیدوار بودن	۰/۲۹	۴/۲۰	۰/۷۶	قابل قبول
همدلی با دیگران	۰/۲۸	۴/۰۵	۰/۷۹	قابل قبول
سبک دلبستگی مناسب	۰/۴۰	۵/۷۳	۰/۸۴	قابل قبول
رهبری کردن افراد و گروه	۰/۵۲	۶/۴۸	۰/۸۳	قابل قبول

مشارکت در فعالیت های اجتماعی	۰/۵۵	۶/۵۹	۰/۷۸	قابل قبول
قدرت انجام معامله	۰/۳۲	۴/۴۰	۰/۷۷	قابل قبول
شرکت در فعالیت های ورزشی	۰/۵۳	۶/۴۱	۰/۷۹	قابل قبول
مشارکت با همسالان	۰/۵۹	۶/۹۱	۰/۷۹	قابل قبول
ارتباط بیشتر با خانواده	۰/۳۲	۴/۳۶	۰/۷۷	قابل قبول
تمایل به گروه	۰/۶۱	۶/۹۸	۰/۷۸	قابل قبول
قدرت نه گفتن	۰/۶۰	۶/۹۳	۰/۸۲	قابل قبول
قدرت نه پذیرفتن	۰/۳۹	۵/۱۵	۰/۸۰	قابل قبول
شناخت موقعیت	۰/۶۱	۴/۲۵	۰/۸۰	قابل قبول
شناخت علایق خود	۰/۶۴	۸/۴۱	۰/۷۸	قابل قبول
هوش هیجانی	۰/۲۶	۳/۷۸	۰/۷۹	قابل قبول
گوش دادن	۰/۶۸	۸/۸۲	۰/۷۸	قابل قبول
قدرت متقاعدسازی	۰/۷۳	۹/۲۴	۰/۸۲	قابل قبول
پذیرفتن تبعات تصمیم	۰/۳۶	۵/۲۱	۰/۸۳	قابل قبول
مهارت تحصیلی	۰/۵۲	۵/۲۹	۰/۸۲	قابل قبول
استفاده صحیح از امکانات محیطی	۰/۴۰	۴/۲۱	۰/۸۱	قابل قبول
رعایت نظافت محیطی و شهری	۰/۲۲	۳/۰۳	۰/۷۷	قابل قبول
استفاده مناسب از اوقات فراغت	۰/۱۹	۲/۲۷	۰/۷۹	قابل قبول
قدرت ترک رفتارهای نامناسب	۰/۵۲	۵/۳۵	۰/۷۸	قابل قبول
انجام کامل وظایف محوله	۰/۶۳	۵/۷۷	۰/۷۶	قابل قبول
مدیریت مناسب نیازها	۰/۵۱	۵/۲۹	۰/۷۷	قابل قبول
احترام به بزرگترها	۰/۶۰	۵/۹۴	۰/۷۹	قابل قبول
رعایت بهداشت فردی	۰/۷۲	۶/۰۵	۰/۷۹	قابل قبول

جدول ۱۱. آماره های استنباطی آزمون تی بعد آموزش در برنامه درسی

نقطه برش آزمون: ۳

متغیر	تی محاسبه شده	درجه آزادی	سطح معنی داری دو طرفه	تفاوت میانگین-ها	فاصله اطمینان ۹۵ درصدی تفاوت‌ها	نتیجه آزمون
				حد پایین	حد بالا	
۱	۱۶/۹۱	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۷۱۲	۰/۶۲۹	تائید H1
۲	۱۷/۹۰	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۷۴۲	۰/۶۶۱	تائید H1
۳	۱۷/۱۰	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۷۳۳	۰/۶۴۹	تائید H1
۴	۲۱/۳۰	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۸۹۷	۰/۸۱۴	تائید H1
۵	۲۲/۲۳	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۹۷۶	۰/۸۹۰	تائید H1
۶	۱۷/۳۰	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۷۲۱	۰/۶۳۳	تائید H1
۷	۱۵/۴۷	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۶۶۱	۰/۵۷۷	تائید H1
۸	۱۶/۸۲	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۷۴۲	۰/۶۵۶	تائید H1
۹	۱۷/۹۰	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۷۴۱	۰/۶۶۰	تائید H1
۱۰	۱۹/۳۷	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۹۱۸	۰/۸۲۵	تائید H1
۱۱	۱۷/۱۹	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۷۰۶	۰/۶۲۵	تائید H1

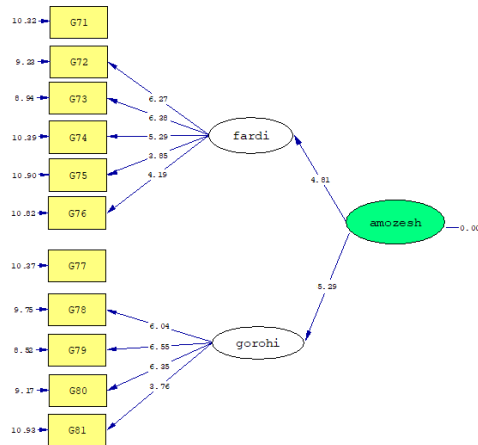
همچنین خروجی آزمون تی نشان می‌دهد که مقدار تی محاسبه شده برای تمامی شاخص‌ها بزرگتر از تی استاندارد شده ۱/۹۶ می‌باشد و در منطقه H1 قرار گرفته‌اند و می‌توان گفت در سطح معنی داری ۰/۰۵ فرض تحقیق مورد تأیید قرار می‌گیرد و این بدین معنی است که، شاخص‌های شناسایی شده برای عنصر آموزش در برنامه درسی آموزش مهارت‌های اجتماعی دوره ابتدایی از دیدگاه پاسخگویان در سطح مناسبی هستند و تمامی این شاخص‌ها اهمیت بالایی در برنامه درسی آموزش مهارت‌های اجتماعی دوره ابتدایی دارند.

با نگاهی با نتایج خروجی لیزرل متوجه می‌شویم که مدل اندازه‌گیری برنامه درسی آموزش مهارت‌های اجتماعی دوره ابتدایی مدل مناسبی است چون که مقدار کای دو به DF کوچکتر از ۶

بوده و مقدار GFI و AGFI بالای ۹۰ درصد است. با توجه به خروجی مدل در حالت معنی داری و با توجه به بار عاملی تمام سوالات که بزرگتر از ۰,۳ می باشد، بنابراین از تمام سوالات در آزمون فرضیات استفاده می شود.

شکل ۵. ضرایب استاندارد شاخص های عنصر آموزش در برنامه درسی آموزش مهارت های اجتماعی

شکل ۶. ضرایب معنی داری شاخص های عنصر آموزش در برنامه درسی آموزش مهارت های اجتماعی

جدول ۱۲. ویژگی‌های آماری و مشخصات کلی برازش مدل معادلات ساختاری

P-value	R.M.r	A.G.F.I	G.F.I	D.F	X ²	RMSEA
۰/۰۰۰	۰/۹۰	۰/۹۲	۰/۹۵	۳۲	۱۲۴/۲۴	۰/۰۹۱

با توجه به مدل برآمده از تحلیل عاملی تاییدی مرتبه دوم، هر یک از ضرایب مسیر (مقدار بتا) و ضرایب استاندارد (مقادیر تی) مربوط به هر یک از شاخص‌ها در جدول ۱۳ گزارش شده است. مقادیر بتا و سطح معنی داری مربوط به هر کدام از شاخص‌ها در سطح معنی داری $P \leq 0/05$ معنی دار می‌باشد. همچنین ضرایب پایایی مربوط به هر یک از شاخص‌ها با استفاده از مقدار آلفا نشان داد که تمامی شاخص‌ها از پایایی مناسب برخوردار هستند (حداقل سطح آلفای قابل قبول ۰/۷۰ می‌باشد).

جدول ۱۳. ضرایب بتا و سنجش پایایی از طریق آلفای کرونباخ برای هر یک از شاخص‌های

عنصر آموزش

شاخص	ضریب مسیر (β)	ضریب معنی - داری (T)	ضریب پایایی (α)	نتیجه
پیش سازمان دهنده	۰/۶۷	۵/۷۳	۰/۸۶	قابل قبول
فعالیت‌های مکمل و فوق برنامه	۰/۸۶	۶/۲۷	۰/۸۸	قابل قبول
حل مسئله	۰/۹۲	۶/۳۸	۰/۸۴	قابل قبول
روش‌های فعال یادگیری	۰/۶۵	۵/۲۹	۰/۸۵	قابل قبول
روش بارش مغزی	۰/۴۴	۳/۰۵	۰/۸۶	قابل قبول
گردش علمی و آموزشی	۰/۴۶	۴/۱۹	۰/۸۲	قابل قبول
سخنرانی مشارکتی	۰/۸۱	۳/۲۹	۰/۸۴	قابل قبول
ایفای نقش	۰/۸۹	۶/۰۴	۰/۸۱	قابل قبول
بازی‌های آموزشی گروهی	۰/۹۹	۶/۵۵	۰/۸۳	قابل قبول
آموزش گروهی	۰/۴۵	۶/۳۵	۰/۸۲	قابل قبول
یادگیری مشارکتی	۰/۴۱	۳/۷۶	۰/۸۶	قابل قبول

جدول ۱۴. آماره‌های توصیفی آزمون تی بعد ارزشیابی در برنامه درسی

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد
آزمون‌های شفائی فردی- گروهی	۳۰۰	۳/۹۷	۰/۷۴۱	۰/۰۸۴
انجام پروژه یا پژوهش	۳۰۰	۳/۶۵	۰/۷۱۲	۰/۰۷۷
انجام تکالیف و فعالیت‌ها	۳۰۰	۴/۱۶	۰/۷۴۶	۰/۰۸۴
ارزشیابی توسط خانواده	۳۰۰	۳/۶۱	۰/۶۶۸	۰/۰۹۳
ارزشیابی توسط هم‌تایان	۳۰۰	۴/۱۳	۰/۴۴۵	۰/۰۹۲
خودارزشیابی	۳۰۰	۴/۰۹	۰/۷۲۹	۰/۰۸۴
مشاهده فرایند عملکرد	۳۰۰	۳/۹۷	۰/۷۲۲	۰/۰۷۴

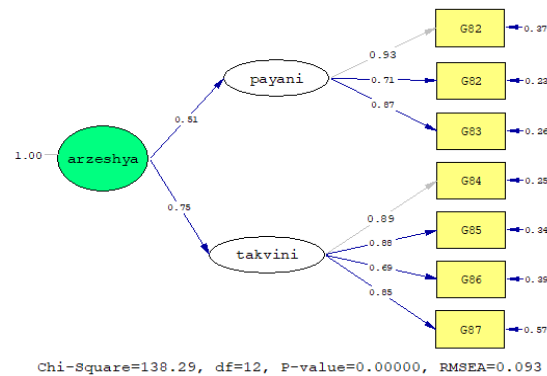
میانگین آماره‌های توصیفی نشان می‌دهد که میانگین هر یک از شاخص‌های شناسایی شده برای عنصر ارزشیابی در برنامه درسی بیشتر از مقدار نقطه آزمون (۳) می‌باشد. با توجه به میانگین، مشخص شد که بیشترین میانگین مربوط به شاخص انجام تکالیف و فعالیت‌ها (۴/۱۶) می‌باشد. میانگین سایر شاخص‌ها در جدول ۱۴ مشخص شده است.

جدول ۱۵. آماره‌های استنباطی آزمون تی بعد ارزشیابی در برنامه درسی

نقطه برش آزمون: ۳							
متغیر	تی محاسبه شده	درجه آزادی	سطح معنی‌داری دو طرفه	تفاوت میانگین-ها	فاصله اطمینان ۹۵ درصدی تفاوت‌ها	نتیجه آزمون	
۱	۲۱/۴۳	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۹۷۹	۰/۸۸۹	۱/۰۷	H1 تائید
۲	۱۲/۴۵	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۶۵۰	۰/۵۶۱	۰/۷۳۹	H1 تائید
۳	۲۴/۷۶	۲۹۹	۰/۰۰۰	۱/۱۶	۱/۰۷	۱/۲۶	H1 تائید
۴	۱۴/۴۹	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۶۱۲	۰/۵۲۹	۰/۶۹۵	H1 تائید
۵	۴۱/۱۴	۲۹۹	۰/۰۰۰	۱/۱۶۶	۱/۱۱۱	۱/۲۲	H1 تائید
۶	۲۳/۹۴	۲۹۹	۰/۰۰۰	۱/۰۹	۱/۰۰	۱/۱۸	H1 تائید
۷	۲۱/۴۳	۲۹۹	۰/۰۰۰	۰/۹۷۹	۰/۸۸۹	۱/۰۷	H1 تائید

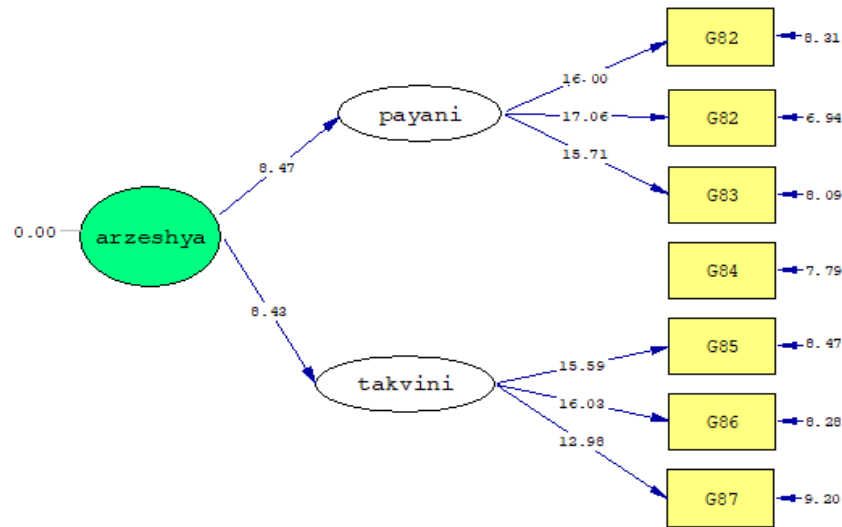
همچنین خروجی آزمون تی نشان می‌دهد که مقدار تی محاسبه شده برای تمامی شاخص‌ها بزرگتر از تی استاندارد شده ۱/۹۶ می‌باشد و در منطقه HI قرار گرفته‌اند و می‌توان گفت در سطح معنی‌داری ۹۵٪ فرض تحقیق مورد تأیید قرار می‌گیرد و این بدین معنی است که، شاخص‌های شناسایی شده برای عنصر ارزشیابی در برنامه درسی آموزش مهارت‌های اجتماعی دوره ابتدایی از دیدگاه پاسخگویان در سطح مناسبی هستند، و تمامی این شاخص‌ها اهمیت بالایی در برنامه درسی آموزش مهارت‌های اجتماعی دوره ابتدایی دارند.

با نگاهی با نتایج خروجی لیزرل متوجه می‌شویم که مدل اندازه‌گیری برنامه درسی آموزش مهارت‌های اجتماعی دوره ابتدایی مدل مناسبی است چون که مقدار کای دو به DF کوچکتر از ۶ بوده و مقدار GFI و AGFI بالای ۹۰ درصد است. با توجه به خروجی مدل در حالت معنی‌داری و با توجه به بار عاملی تمام سوالات که بزرگتر از ۰,۳ می‌باشد، بنابراین از تمام سوالات در آزمون فرضیات استفاده می‌شود.

شکل ۷. ضرایب استاندارد شاخص‌های عنصر ارزشیابی در برنامه درسی آموزش مهارت‌های

اجتماعی

Chi-Square=138.29, df=12, P-value=0.00000, RMSEA=0.093

شکل ۸ ضرایب معنی داری شاخص های عنصر ارزشیابی در برنامه درسی آموزش مهارت های اجتماعی

جدول ۱۶. ویژگی های آماری و مشخصات کلی برازش مدل معادلات ساختاری

P-value	R.M.r	A.G.F.I	G.F.I	D.F	X ²	RMSEA
۰/۰۰۰	۰/۸۹	۰/۹۴	۰/۹۶	۱۲	۱۳۸/۲۹	۰/۰۹۳

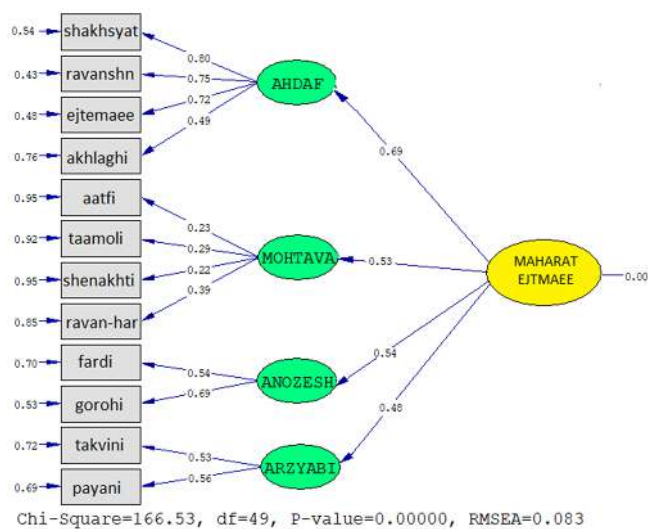
با توجه به مدل برآمده از تحلیل عاملی تاییدی مرتبه دوم، هر یک از ضرایب مسیر (مقدار بتا) و ضرایب استاندارد (مقادیر تی) مربوط به هر یک از شاخص ها در جدول ۱۶ گزارش شده است. مقادیر بتا و سطح معنی داری مربوط به هر کدام از شاخص ها در سطح معنی داری $P \leq 0/05$ معنی دار می باشد. همچنین ضرایب پایایی مربوط به هر یک از شاخص ها با استفاده از مقدار آلفا نشان داد که تمامی شاخص ها از پایایی مناسب برخوردار هستند (حداقل سطح آلفای قابل قبول $0/70$ می باشد).

جدول ۱۷. ضرایب بتا و سنجش پایایی از طریق آلفای کرونباخ برای عنصر ارزشیابی

شاخص	ضریب مسیر (β)	ضریب معنی داری (T)	ضریب پایایی (α)	نتیجه
آزمون های شفاهی فردی - گروهی	۰/۹۳	۱۶/۰۰	۰/۷۶	قابل قبول

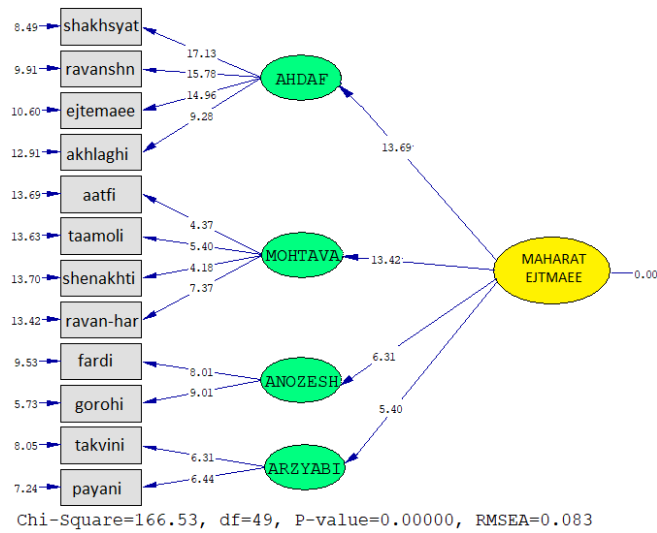
انجام پروژه یا پژوهش	۰/۷۱	۱۷/۰۶	۰/۷۷	قابل قبول
انجام تکالیف و فعالیت‌ها	۰/۸۷	۱۵/۷۱	۰/۷۶	قابل قبول
ارزشیابی توسط خانواده	۰/۹۸	۱۶/۴۳	۰/۷۶	قابل قبول
ارزشیابی توسط همتایان	۰/۸۸	۱۵/۵۹	۰/۷۵	قابل قبول
خودارزشیابی	۰/۶۹	۱۶/۰۳	۰/۷۷	قابل قبول
مشاهده فرایند عملکرد	۰/۸۵	۱۲/۹۸	۰/۷۸	قابل قبول

در شکل ۹، الگوی ساختاری (مدل استاندارد) ضرایب β به دست آمده حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌های آماری ارائه شده است. در این نمودار ضرایب استاندارد شده بتا و مقادیر خطا برای متغیرهای پژوهش مشخص شده است که بر اساس آن مشخص شد که روابط علی بین متغیرها معنی‌دار بوده و با توجه به شاخص‌های برازندگی مدل تأیید شده است. روابط مفروض بین عناصر برنامه درسی آموزش مهارت‌های اجتماعی با متغیر اصلی و روابط هر یک از این عناصر با مولفه‌های مربوطه محاسبه شده است که برای تمامی ابعاد معنی‌دار به دست آمده است. بررسی ضریب رابطه آموزش مهارت‌های اجتماعی با عنصر هدف ۰/۶۹، با عنصر محتوا ۰/۵۳ با عنصر آموزش ۰/۵۴ و با عنصر ارزشیابی ۰/۴۸ می‌باشد. همچنین مقادیر بتا برای متغیرهای مکنون (ابعاد شاخص‌های اصلی) نشان می‌دهد که تمامی این ابعاد توانسته‌اند تبیین معنی‌داری از شاخص‌های اصلی پژوهش داشته باشند. لذا تحلیل عاملی تاییدی ابعاد متغیرهای پژوهش نیز قابل قبول و مورد تأیید می‌باشد.

شکل ۹. مدل در حالت تخمین استاندارد

جهت بررسی برازش مدل و نیز بررسی قابلیت تعمیم آن، مدل معنی داری پژوهش (مدل t) ارائه شده است. بر اساس مدل معنی داری پژوهش (شکل ۹) و با توجه به شاخص های نیکویی برازش مدل نهایی پژوهش بر اساس اکثر شاخص های برازندگی، مناسب بوده است. مقادیر تی بالاتر از ۲ نشان دهنده ی مناسب بودن رابطه ی بین دو متغیر و ارتباط آنها می باشد. نتایج به دست آمده در شکل شماره ۱۰ و جدول ۱۸ گزارش شده است.

شکل ۱۰. مدل در حالت ضرایب معناداری

جدول ۱۸. بار عاملی و ضرایب استاندارد مدل ساختاری پژوهش

متغیر اصلی	مضامین اصلی	مضامین فرعی	بار عاملی	t-value	نتیجه
برنامه	اهداف	جنبه شخصیتی	۰/۸۰	۱۷/۱۳	تأیید
درسی		جنبه روانشناختی	۰/۷۵	۱۵/۷۸	تأیید
آموزش		جنبه اجتماعی	۰/۷۲	۱۴/۹۶	تأیید
مهارت-		جنبه اخلاقی	۰/۴۹	۹/۲۸	تأیید
های	محتوا	عاطفی	۰/۲۳	۴/۳۷	تأیید
اجتماعی		تعاملی	۰/۲۹	۵/۴۰	تأیید
		شناختی	۰/۲۲	۴/۱۸	تأیید
		روانی حرکتی	۰/۳۹	۷/۳۷	تأیید
آموزش	آموزش	روش های آموزش	۰/۵۴	۸/۰۱	تأیید
		فردی			

تأیید	۹/۰۱	۰/۶۹	روش های آموزش	
گروهی				
تأیید	۶/۳۱	۰/۵۳	ارزشیابی تکوینی	ارزشیابی
تأیید	۶/۴۴	۰/۵۶	ارزشیابی پایانی	

برای بررسی اینکه مدل برآمده از پژوهش مناسب است یا نه از شاخص های نیکویی برازش یا شاخص هایی که مشخص می کند مدل به دست آمده مناسب می باشد استفاده می شود که در مدل حاضر شاخص های نیکویی برازش نیز حاکی از برازش مناسب هر یک از مولفه ها در اندازه گیری متغیرهای پژوهش دارد در جدول شماره ۱۹ این مقادیر مشخص شده است.

جدول ۱۹. شاخص های نیکویی برازش مدل معادلات ساختاری

ردیف	آزمون	ضریب محاسبه شده	نتیجه
۱	χ^2	۱۶۳/۵۳	برازش دارد
۲	RMR	۰/۸۴	برازش دارد
۳	GFI	۰/۹۱	برازش دارد
۴	AGFI	۰/۹۷	برازش دارد
۵	RMSEA	۰/۰۸۳	برازش دارد
۶	NFI	۱/۲۱	برازش دارد
۷	CFI	۰/۹۰۱	برازش دارد

بحث و نتیجه گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر طراحی و اعتباربخشی الگوی آموزش مهارت های اجتماعی دانش آموزان دوره ابتدایی می باشد. نتایج نشان داد مدل ساختاری (مدل استاندارد) ضرایب β به دست آمده حاصل از تجزیه و تحلیل داده های آماری ارائه شد. نتایج نشان داد که روابط علی بین متغیرها معنی دار بوده و با توجه به شاخص های برازندگی مدل تأیید شده است. روابط مفروض بین عناصر برنامه درسی آموزش مهارت های اجتماعی با متغیر اصلی و روابط هر یک از این عناصر با مولفه های مربوطه محاسبه شده است که برای تمامی ابعاد معنی دار به دست آمده است. بررسی ضریب رابطه آموزش مهارت های اجتماعی با عنصر هدف ۰/۶۹، با عنصر محتوا ۰/۵۳ با عنصر آموزش ۰/۵۴ و با عنصر ارزشیابی ۰/۴۸ می باشد. همچنین مقادیر بتا برای متغیرهای مکنون (ابعاد شاخص های اصلی)

نشان می‌دهد که تمامی این ابعاد توانسته‌اند تبیین معنی‌داری از شاخص‌های اصلی پژوهش داشته باشند. لذا تحلیل عاملی تاییدی ابعاد متغیرهای پژوهش نیز قابل قبول و مورد تایید بود.

کسب مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان بخشی از فرآیند اجتماعی شدن آنان است و اجتماعی شدن فرآیندی است که در آن هنجارها، مهارت‌ها، ارزش‌ها، گزینش‌ها و رفتار فرد شکل می‌گیرد تا ایفای نقش کنونی یا آتی او در جامعه مناسب و مطلوب شناخته شود. مهمترین عامل اجتماعی شدن نیز در مرحله اول خانواده و سپس مدرسه می‌باشد که در قالب ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی بررسی می‌شوند. بدون تردید کودکان و نوجوانانی که قواعد و مهارت‌های اجتماعی را به خوبی یاد می‌گیرند و نیز روابط قوی و مستحکمی را با اعضای خانواده و اجتماع برقرار می‌کنند به احتمال زیاد سطح بالایی از سازگاری اجتماعی از خود بروز خواهند داد. سازگاری اجتماعی می‌تواند کودکان را در جهت زندگی بهتر و همگامی با جامعه و تحولات آن کمک کند. دانش‌آموزان بیشتر از طریق برنامه درسی به افکار و عقاید گوناگون روش‌های علمی برای حل مسائل گوناگون آشنا می‌شوند و خود را برای زندگی در جامعه آماده می‌کنند.

هاشمی کوچکسرای و همکاران (۱۳۹۵) به بررسی وضعیت آموزش مهارت‌های اجتماعی در کتاب‌های درسی علوم اجتماعی دوره دبستان پرداختند، نتایج پژوهش آنها نشان داد با ورود کودکان به مدرسه و افزایش تعاملات آنها با جهان بیرون از جمله همسالان و معلمان، اهمیت بعد اجتماعی این دوران پررنگ‌تر از سنین قبل می‌شود. کودکان به محیط بزرگتری مدرسه و نظام تحصیلی گام نهاده‌اند که تقاضاهای خاصی را در خصوص نوع تعاملات اجتماعی، پیش روی کودکان می‌نهد. برای پاسخگویی به این تقاضاهای فزاینده محیط اجتماعی، کودکان باید بر طیفی از مهارت‌ها از جمله توانایی همدلی، مهارت حل تعارضات بین‌فردی، مهارت‌های مذاکره و گفتگو، دوستی‌ها و روابط با همسالان و همچنین توانایی مشارکت و همکاری مسلط باشند. همچنین فیلر (۲۰۱۷)، به مقایسه تأثیرات رویکردهای آموزشی مهارت‌های اجتماعی پرداختند، نتایج نشان داد که رفتار معلم می‌تواند تغییر کند و می‌تواند محرکی مثبت برای تسهیل در تغییر رفتار دانش‌آموزان محسوب شود. همچنین نتایج نشان داد که توانایی دانش‌آموزان ناتوان در فعالیت‌های هنری گروه‌های کوچک، رفتارهای اجتماعی گروه را به طور منفی، تحت تأثیر قرار نمی‌دهد که این دو پژوهش در اهمیت آموزش مهارت‌های اجتماعی با پژوهش حاضر همسو می‌باشند. دوره ابتدایی یک دوره پایه و با اهمیت است که بخش مهمی از شخصیت و ویژگی‌های فردی در این سن و سال تکوین می‌یابد.

کودکان این دوره در ابعاد جسمانی، عاطفی، شناختی، اجتماعی، اخلاقی و ... دارای ویژگی های خاصی هستند، که رشد متعادل آنها، شناسایی دقیق نیازهای آموزشی به خصوص در حوزه مهارت های اجتماعی را لازم دارد. چه اینکه آموزش مهارت های اجتماعی از نظریه رشد گرای برنامه ی درسی تبعیت می کند و هدف آن تسهیل رشد همه جانبه دانش آموزان و جامعه پذیری مناسب و رشد یافته است. پیشنهاد می شود در تدوین محتوا به میزان و سطح درک فراگیر در ارتباط با مهارت های اجتماعی سطح بالا توجه شود و تا حد امکان به صورت رفتاری تدوین و ارزشیابی شود و جنبه های عاطفی و ارزشی در زندگی فردی و اجتماعی دانش آموزان در اولویت بیشتری قرار گیرد و شناخت ارزش های جامعه هدف، در اولویت آموزش های اجتماعی باشد.

منابع

- حبیبی کلیر، رامین. فرید، ابوالفضل. مصرآبادی، جواد. بهادری خسروشاهی، جعفر. (۱۳۸۹). اثربخشی آموزش مهارت های اجتماعی و هیجانی بر بهبود روابط بین فردی دانش آموزان، **نشریه راهبردهای آموزش**، ۱۲ (۱): ۸-۱۵.
- حضرتی، عباس. موسوی فر، پروین. (۱۳۹۷). **بررسی الزامات آموزش مهارت های اجتماعی به دانش آموزان دوره ابتدایی**، سومین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در حوزه علوم تربیتی و روانشناسی و مطالعات اجتماعی ایران، تهران.
- رحیمی پردنجانی، یعقوب. جوانمرد، علی. جهانی، جعفر. (۱۳۹۶). **تأثیر آموزش فلسفه به نوآموزان پیش دبستانی عشایر برای محرومیت زدایی**، هشتمین کنفرانس بین المللی روانشناسی و علوم اجتماعی، تهران.
- سبزواری، مریم. لیاقتدار، محمدجواد. عابدی، احمد. (۱۳۹۴). مقایسه ابعاد مهارت های اجتماعی دانش آموزان ابتدایی مدارس غیرانتفاعی بدون کیف و مدارس دولتی شهر اصفهان، **رویکردهای نوین آموزشی**، ۱۰ (۱): ۱۰۵-۱۲۰.
- صانعی، عفت. رئیسون، محمدرضا. (۱۳۹۹). نقش مهارت های اجتماعی در پیش بینی انسجام روانی و کیفیت زندگی دانش آموزان در مدرسه، **فصلنامه سلامت روان کودک**، ۷ (۲): ۱۰۵-۱۲۱.
- طباطبایی، زهراسادات. (۱۴۰۰). تأثیر آموزش ذهن آگاهی مثبت نگر بر مهارت های اجتماعی و همدلی عاطفی و شناختی دانش آموزان تیزهوش مبتلا به افسردگی غیربالینی، **فصلنامه سلامت روان کودک**، ۳ (۴): ۴۱ تا ۵۲.

- فردون، علی. (۱۳۹۱). بررسی عوامل مؤثر بر کسب مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه در شهر اصفهان، **علوم اجتماعی دانشگاه آزاد واحد شوشتر**، ۶ (۳): ۵۱-۲۶.
- فهاعی، مریم. (۱۳۸۸). بررسی تأثیر یادگیری مشارکتی در رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان مقطع راهنمایی استان یزد، **اندیشه‌های نوین تربیتی**، ۴ (۱): ۴۳-۲۳.
- محمودی، منصور. (۱۳۹۶). رشد مهارت‌های اجتماعی در پیش دبستانی، **مجله آموزش خلاق از راه دور**، ۱ (۴): ۱-۱۰.
- هاشمی کوچکسرای، سهیلا. خبازی‌کناری، مهدی. کاظمی، سیده‌فاطمه. (۱۳۹۵). **بررسی وضعیت آموزش مهارت‌های اجتماعی در کتاب‌های درسی علوم اجتماعی دوره دبستان**، طرح پژوهشی دانشگاه مازندران.
- یزدخواستی، فریبا. (۱۳۹۰). بررسی رابطه مهارت‌های اجتماعی و ویژگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان عادی و دارای لکنت مدارس ابتدائی شهر اصفهان و مقایسه این دو متغیر در دو گروه، **پژوهش در علوم توان‌بخشی**، ۷ (۴): ۱۳۲-۱۰۱.

- Anne Sorlie, M., Amlund Hagen, K., Nordahl, K.B. (2020). Development of social skills during middle childhood: Growth trajectories and school-related predictors, **International Journal of School & Educational Psychology**, 9 (1): 112-131.
- Ayu, C.I., Ariesta, F. (2020). Effectiveness of the NHT Model in Improving Social Skills and Social Studies Learning Outcomes in Primary Schools Effectiveness of the NHT Model in Improving Social Skills and Social Studies Learning Outcomes in Primary Schools, **Journal of Physics**, Conference Series.
- Dávila, R. (2018). Programa De Actividades Lúdicas Para Desarrollar Habilidades Sociales Program of Leisure Activities To Develop Social Skills, **Hacedor - AIAPÆC**, 2(1), 77-87.
- Esangar, H., Kian, M., Izanloo, B. (2021). The Effect of Hidden Curriculum on Creativity and Social Sills: The Perspective of Elementary Schools, **Journal of School & Educational Psychology**, 12 (1): 112-131.
- Mareta, P.R., Arif, M.M. (2021). The Social Skills of Students in the Pandemic Period (The Case Study in SMAN 1 Kedunggal, Ngawi District, East Java, Indonesia), **Budapest International Research and Critics in Linguistics and Education (BirLE) Journal**, 4(1): 369-376.
- Paz, U., Teresa, R., Aquino, M., María, A., Méndez, U., Marisol, G. (2021). Systematic review of strategies for developing social skills in education, **Sinergias educativas**, 5(3): 768.
- Rashid, T. (2010). Development of Social Skills among Children at Elementary Level, **Bulletin of Education and Research**, 32 (1): 69-78
- Ridgeway, C (2006). Utilizing Children's Literature to Enhance positive Social Interactions, **Illinois Reading Council Journal**, 34 (2): 15-23.

- Sharma,R. Goswami,P. Gupta.R. (2016). Social Skills: Their Impact On Academic Achievement And Other Aspects Of Life, **International Journal For Innovative Research In Multidisciplinary Field**, 2(7): 219-224
- Spilt, J. L, Vervoort, E, & Verschueren, K. (2018). Teacher-child dependency and teacher sensitivity predict engagement of children with attachment problems, **School Psychology Quarterly**, 33(3): 419-427.
- Wentzel, K. R., Battle, A., Russell, S. L., & Looney, L. B. (2010). Social supports from teachers and peers as predictors of academic and social motivation, **Contemporary Educational Psychology**, 35(3): 193-202.
- Widoyoko, E. P. (2011). **Evaluasi Program Pembelajaran Panduan Praktis bagi Pendidik dan Calon Pendidik**, Yogyakarta: Pustaka Pelajar
- Zee, M., Koomen, H. M. Y., & Van Der Veen, I. (2013). Student-teacher relationship quality and academic adjustment in upper elementary school: The role of student personality, **Journal of School Psychology**, 51(4): 517-533

Validation of the social skills training model for primary school students

*Quarterly Journal of Educational Leadership
& Administration
Islamic Azad University Garmsar Branch
Vol.17, No 4, winter 2023, No.66*

Validation of the social skills training model for primary school students

Forough Hashemi, Seyed Ahmad Hashemi, Abbas Gholtash

Abstract:

Purpose: The purpose of this research was to validate the social skills training model for primary school students.

Method: Considering its nature, the present research is applied in terms of purpose and descriptive in terms of survey type. The statistical population included all primary school teachers in Fars province. The sampling method was cluster random sampling. According to Cochran's sampling formula, the sample size was estimated to be 300 people. After obtaining the model of teaching social skills of primary school students, a researcher-made questionnaire was developed based on the main indicators and components of the research, and after determining its validity and reliability, it was distributed among the statistical sample to collect the data required for analysis. In order to analyze the data in the model fit test stage, quantitative methods such as structural equation model, t-test, Kolmogorov-Smirnov test and Friedman's prioritization test were used.

Findings: The results showed that the causal relationships between the variables were significant and were confirmed according to the fit indices of the model. The assumed relationships between the elements of the social skills training curriculum with the main variable and the relationships of each of these elements with the corresponding components have been calculated, which have been obtained for all significant dimensions. Examining the relationship coefficient of social skills training with the goal element is 0.69, with the content element 0.53, with the education element 0.54 and with the evaluation element 0.48. Also, the beta values for the underlying variables (dimensions of the main indicators) show that all these dimensions have been able to have a meaningful explanation of the main indicators of the research.

Conclusion: The model of teaching social skills of students after confirming its validity can be used as a basic model in elementary schools of the country.

Keywords: accreditation, education, social skills of students.